

Gaustadbekken i Oslo.

Foto: Tore Kvande

Kommuner skal sikre blågrønn kvalitet i byggeprosjekter – få bruker tilgjengelig verktøy

En metode er utviklet for å hjelpe kommuner med å stille krav til overvannshåndtering og grønne områder i byggeprosjekter. Studier viser at metoden foreløpig er lite utbredt.

Mariann Nes,
Oslo kommune, plan- og bygningsetaten

Malin Trommer,
Norconsult

Åshild Lappégard Hauge,
SINTEF Byggforsk

Hyppigere og mer intens nedbør, kombinert med flere tette flater i byene, gir behov for nye løsninger for overvannshåndtering og grønne områder. Etter initiativ fra Miljødepartementet ble metoden Blågrønn faktor utviklet i 2013 av fagfolk fra kommune og byggenæring i Oslo og Bærum. Blågrønn faktor er en metode å sikre at uterom i byggeprosjektene oppfyller minimumskrav til vannhåndtering, vegetasjon og biodiversitet.

Vi har kartlagt bruken av verktøyet Blågrønn faktor i Norge. I tillegg har ansatte i kommuner og i byggenæringen svart på spørsmål om bruk

av metoden i byggesaksprosjekter, samt hvilke fordeler og ulemper de opplever ved metoden.

Størst nytte tidlig i planprosessen - best erfaringer i mindre kommuner

Kartleggingsstudien viser at det kun er identifisert syv kommuner som har tatt i bruk Blågrønn faktor som verktøy i byggesaker. Disse kommunene opplever størst fordeler med metoden ved etablering av blågrønne strukturer for overvannshåndtering tidlig i planprosessen.

Implementering av verktøyet har vært enklere i mindre kommuner, hvor ildsjeler har kunnet drive prosessen uten å gjennomgå lang byråkratisk saksbehandling. De kommunene som aktivt bruker metoden, hadde ikke kjennskap til hverandre, og har dermed ikke hatt noen utveksling av erfaringer seg imellom.

Mulige forklaringer på at få kommuner bruker Blågrønn faktor (BGF) kan være:

- BGF er en forebyggende metode. Erfaringsmessig er det vanskeligere, i alle instanser, å sette av midler til forebygging enn til tiltak som haster / har en forfallsdato.
- BGF er en metode for å ivareta samfunnet sine behov, i større grad enn utbyggers interesser.
- Flere av faktorene i metoden, som sosiale og økologiske verdier, er lite målbare, i motsetning til bruk av tid og penger i byggeprosjektet.
- Det er få ferdige prosjekt som har brukt BGF, og dermed er det mangelfull vitenskapelig etterprøving av effektene.

Trenger juridisk forankring og gode forbilder

Vi mener at dersom flere kommuner tar i bruk metoden for å

sikre god overvannshåndtering og grønne løsninger, kan verktøyet videreutvikles og forbedres. Flere av respondentene i undersøkelsen mener at en form for juridisk forankring må til. I undersøkelsen fremkom det også et behov for å diskutere og tydeliggjøre metodens formål og hvor i prosessen metoden skal brukes.

For videre arbeid med implementering og utbredelse, foreslår vi forbildeprogrammer som kan vise bruk av metoden for ulike blågrønne løsninger ved overvannshåndtering. Vi anbefaler også å innhente kunnskap fra de kommunene som per i dag har brukt metoden Blågrønn faktor og som har fått verdifulle erfaringer.

Undersøkelsene inngår i en bacheloroppgave ved HiOA, i samarbeid med SINTEF og Klima 2050.